

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-196/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Střední odborné učiliště zemědělské, Chvaletice, Žižkova 139
Sídlo:	Žižkova 139, 533 12 Chvaletice
IČO:	00 087 840
Identifikátor:	600 012 450
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Ing. Oldřichem Semencem, ředitelem
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti:	Žižkova 139, 533 12 Chvaletice
Termín inspekční činnosti:	11. až 13. 2. 2013

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na posouzení souladu školních vzdělávacích programů s rámcovými vzdělávacími programy, na jejich realizaci, rozvoj a dosažení potřebných kompetencí žáků, na podporu inovací a řízení školy.

Posuzovaným obdobím byly školní roky 2010/2011 až 2012/2013 do data inspekční činnosti.

Aktuální stav školy

Střední odborné učiliště zemědělské, Chvaletice, Žižkova 139 (dále jen škola) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Budovy střední školy i školských zařízení se nacházejí v jednom uzavřeném areálu.

Ve školním roce 2012/2013 probíhá výuka téměř všech žáků podle školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP), které vycházejí z rámcových vzdělávacích programů pro příslušné obory vzdělání (dále jen RVP), a to výhradně v denní formě vzdělávání. Výjimku tvoří žáci posledního, tj. druhého ročníku dobíhajícího nástavbového oboru vzdělání 41-45-L/505 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství, kteří se vyučují

podle učebních dokumentů, schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT).

V rejstříku škol a školských zařízení jsou zapsány následující obory vzdělání (uvedeny pouze obory vzdělání, které se vyučují ve školním roce 2012/2013):

- 41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství,
- 41-45-L/505 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství,

v nichž se dosahuje středního vzdělání s maturitní zkouškou (délka vzdělávání 2 roky),

- 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů,

v němž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem (délka vzdělávání 3 roky). Další zapsaný obor vzdělání v rejstříku škol a školských zařízení 23-51-H/01 Strojní mechanik nebyl dosud realizován. Ve škole se v rámci výuky cizích jazyků vyučuje anglický a německý jazyk. Vzdělávací program školy umožňuje žákům složením zkoušek na závěr kurzů získat po odpovídající teoretické i praktické přípravě certifikáty pro kyslíko-acetylenové plamenové svařování, obloukové svařování obalenou elektrodou, obloukové svařování tavící se elektrodou v ochranné atmosféře (MAG, MIG), ovládání sklízecích mlátiček a řídičské oprávnění pro skupiny B, T, C.

K 11. 2. 2013 škola vykazovala celkově 8 tříd se 181 žákem. Nejvyšší povolený počet žáků střední školy (kapacita) uváděný v rejstříku škol a školských zařízení je 280 žáků. Stávající počet žáků střední školy tak tvoří asi 64,6 % kapacity uvedené v rejstříku škol a školských zařízení. Ve výše uvedeném sledovaném období došlo k výraznějšímu úbytku žáků - k 30. 9. 2010 bylo vykázáno 216 žáků, k 30. 9. 2012 pouze 191 žák při stejném počtu 8 tříd. Průměrná naplněnost tříd v době inspekční činnosti činila cca 22,6 žáka. V 1. ročníku nástavbového oboru vzdělání bylo však jen 10 žáků, ve druhém ročníku pouze 9 žáků. Vedení školy tak některé vyučovací hodiny spojuje. Ve škole pracovalo 37 zaměstnanců a 3 zaměstnanci na dohodu o pracovní činnosti, z nichž bylo 25 pedagogických pracovníků.

Další informace lze získat na webových stránkách školy na adrese <http://www.souzchvaletice.cz>.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávání je realizováno v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení v jednom oboru vzdělání s výučním listem, na který navazuje nástavbový obor vzdělání. Takto ucelený vzdělávací program přispívá k efektivnímu využívání materiálně technického zázemí (zejména prostory a učební pomůcky), personálních podmínek, a následně tak finančních zdrojů. Od minulé inspekce došlo k modernizaci a doplnění některého materiálního vybavení, např. datové projektory, notebooky, výukové programy, WIFI v domově mládeže, nákladní automobil pro výuku autoškoly.

S cílem modernizace a inovace materiálně technického vybavení v souladu s vývojovými trendy v oboru škola spolupracuje s několika sociálními partnery (např. CERE A, a. s., Pardubice – poskytnutí nové techniky, semináře; Asociace zemědělských škol – profesní spolupráce, výměna informací, organizace exkurzí, spolupráce na závěrečných zkouškách) a vytváří předpoklady pro získání finančních prostředků realizací projektu podporovaného z evropských sociálních fondů *EU peníze středním školám*. Škola se také partnersky zapojila do přípravy jednotného zadání závěrečné zkoušky pro obor vzdělání Opravář zemědělských strojů.

Při sledované výuce cizích jazyků byly v nastavbovém oboru vzdělání zjištěny nedostatky v úrovni vědomostí a dovedností žáků. Problémy s výslovností, vytvářením složitějších sdělení či poslechem byly tak zásadní, že znemožňují žákům splnit požadavky společné části maturitní zkoušky z cizího jazyka, a proto si žáci volí zejména maturitní zkoušku z matematiky. Úroveň matematických či fyzikálních vědomostí byla u tohoto oboru vzdělání rovněž na nízké úrovni. Žáci většinou byli závislí na opisování řešení z tabule. Při inspekční činnosti jednoznačně vyplynulo, že tyto problémy se přenášejí i do odborných předmětů. Celkově tedy žáci nastavbového oboru vzdělání neprokázali potřebné úrovně jednotlivých gramotností. V oboru vzdělání s výučním listem též mnoho žáků opisovalo řešení matematických příkladů z tabule. K samostatné a úspěšné práci v další části hodiny přistoupil malý počet žáků. Pro celkový rozvoj žákovských kompetencí obou oborů vzdělání nebyl přínosný přístup vyučujících, kdy žákům předkládali hotové poznatky, aniž se pokusili využít jejich eventuálních znalostí. Nedocházelo tak k aktivnímu zapojení žáků či k potřebnému samostatnému řešení problémů. Při výuce informačních a komunikačních technologií nebyla názornost vyučované problematiky podpořena využitím např. datového projektoru. Rovněž bez přínosu k samostatné práci přispěla skutečnost, kdy dvojice žáků musela pracovat na jednom počítači.

V průběhu sledovaných vyučovacích hodin teoretického vyučování odborných předmětů převažovala frontální výuka. Některé vyučovací hodiny byly svojí organizací, metodami práce, podmínkami a průběhem efektivní, dostatečně náročné. Žáci nebyli pouze pasivními příjemci informací, vyučující je zapojovali do procesu výuky. Využívány byly mezipředmětové vztahy pro posílení zájmu o obor vzdělání. Názornost výuky byla dostatečná, často byla podpořena výpočetní technikou (text, obrázky, videa). V hodinách byl registrován partnerský vztah učitelů a žáků, slušné chování a vystupování žáků. Při takto koncipované výuce tak docházelo k rozvoji potřebných kompetencí, zejména odborných. V některých hodinách byl však záznam do sešitů žákům diktován. V případě druhého ročníku nastavbového oboru vzdělání diktování poznámek a částečně i zdoluhavé obkreslování obrázků nevedlo k efektivnímu využití vyučovacího času.

Sledovaný odborný výcvik, který je realizován výhradně na pracovištích školy, byl prováděn jak na cvičných pracích, tak na zakázkách v rámci produktivních činností žáků. Takto vedená výuka je pro žáky motivační, neboť dělají na reálném produktu a za tuto činnost jsou finančně odměňováni. Vesměš bylo sledováno účelné využívání výukového času žáky i pedagogy v souladu s učebními dokumenty školy. K žákům bylo většinou přistupováno individuálně podle prováděných činností a schopností přítomných žáků. Upevňovány byly zásady bezpečné práce a ochrany zdraví. Žáci řešili zadané úkoly obvykle samostatně, v odpovídající kvalitě a v souladu s profilem budoucího absolventa zvoleného oboru vzdělání.

Pozitivní zpětnou vazbou jsou pro školu nejen výsledky žáků při odborném výcviku (realizace zakázek), úspěšnost žáků při závěrečných zkouškách či v rámci ukončení jednotlivých kurzů, ale také některé úspěchy v odborných soutěžích, např. v soutěži žáků oboru vzdělání Opravář zemědělských strojů (škola byla pořadatelem v roce 2010 jako vítěz předcházejícího ročníku), v mezinárodní soutěži ve svařování "Zlatý pohár Linde" nebo 2. a 3. místo v národním kole jízdy zručnosti s traktorovou soupřavou.

Ve škole je realizována prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Z evidovaných úrazů nebyly zřejmé žádné negativní trendy. Z roční prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví byla k negativním zjištěním přijata opatření k jejich odstranění. Přesto v průběhu inspekční činnosti byly zjištěny některé bezpečnostní prvky v rozporu s bezpečnostními zásadami. Jednalo se např. o prošlé expirační lhůty léků v lékárníčkách, poničené

bezpečnostní značení, neprůchodnou únikovou cestu, nezajištěné pákové nůžky, zničený koberec na podlaze v posilovně. Škola přijímala průběžně k jednotlivým zjištěním opatření k odstranění.

Výchovná poradkyně se zabývá kariérovým poradenstvím a řeší běžné úkoly vyplývající z její funkce. Byly předloženy některé materiály, nebyly však doloženy zápisy z jednání např. se zákonnými zástupci nezletilých žáků. Rovněž agenda žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebyla vedena, i když informace vyučujícím byly předány. Školní metodik prevence sociálně patologických jevů zajišťuje besedy a přednášky. V průběhu vzdělávání při inspekční činnosti nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizované ŠVP odpovídají zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, avšak svým obsahem a zpracováním nebyly v souladu s RVP, a to zejména v nepřesnostech rozpracování učiva a očekávaných výstupů do jednotlivých předmětů, nedodržením některých předepsaných počtů vyučovacích hodin nebo neúplným zpracováním některých povinných částí ŠVP, např. realizace klíčových kompetencí či mezipředmětových vztahů. V ŠVP nástavbového oboru vzdělání nebyly učivo a výsledky vzdělávání jednotlivých předmětů rozpracovány do ročníků, čímž nebyla umožněna kontrola naplňování obsahu vzdělávání v 1. ročníku daného oboru vzdělání. Porovnáním obsahů učebních osnov ŠVP se zápisy v třídních knihách, resp. denících odborného výcviku byl v některých případech zjištěn vzájemný nesoulad, rovněž byl v některých případech zjištěn vzájemný nesoulad mezi zápisy v třídních knihách a sledovanou výukou. V denících odborného výcviku nebyly vedeny plány a tomu odpovídající záznamy plnění témat odborného výcviku, čímž rovněž nebyla umožněna prokazatelná kontrola naplňování ŠVP. Taktéž školní vzdělávací program domova mládeže nebyl zpracován v souladu s obsahem vymezeným § 5 odst. 2 školského zákona (nebyl zpracován časový plán vzdělávání či vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami).

S ohledem na velikost subjektu ředitel školy v řízení využívá mimo standardní nástroje řadu neformálních jednání a setkání. Snaží se okamžitě reagovat na problémové situace a zajistit podmínky pro kvalitní vzdělávání. K prioritám patří i podpora aktualizace vědomostí a dovedností pedagogických pracovníků i provozních zaměstnanců. V rámci inspekční činnosti však byly zjištěny některé nedostatky. Mimo již výše uvedených se jednalo o další nedostatky v dokumentaci školy (neúplné zpracování výroční zprávy o činnosti školy, školního řádu a vnitřních řádů školských zařízení, smluv pro zajištění odborné praxe žáků) a v organizaci výuky odborného výcviku (zařazení přestávky na jídlo a oddech pro žáky 2. a 3. ročníků v rozporu s § 88 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, kdy byla překročena doba pro stanovení přestávky).

V pedagogickém sboru převažují odborně kvalifikovaní pedagogové (cca 84 %), někteří ale k naplnění přímé pedagogické činnosti vyučují i předměty mimo svoji kvalifikaci. Jeden pedagog studuje k doplnění odborné kvalifikace. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se realizuje, omezeno je vzdělávací nabídkou, organizačními a finančními možnostmi školy. K aktualizaci a rozšíření vědomostí vyučujících jsou mj. využívány firemní akce sociálních partnerů, veletrhy a výstavy, či projekty (např. IQ Auto Pardubického kraje).

Materiálně technické podmínky pro výuku teoretických odborných předmětů a odborného výcviku jsou zajištěny na standardní úrovni. V některých odborných předmětech jsou vytvářeny i vlastní učební texty a další učební pomůcky. Vybavení odborných pracovišť, kterými škola disponuje pro výuku odborného výcviku, lze využít i pro materiální podporu teoretické výuky. Pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů jsou zajištěny základní pomůcky, pro vyučování chemie však nejsou žádné. Kabinet fyzikálních pomůcek není funkčně uspořádán, k výuce fyziky je využívána běžná učebna. Pomůcky tak zůstávají, jak vyplynulo z rozhovoru s vyučující, většinou nepoužity. V počítačové učebně seděli někteří žáci při sledované výuce na nevhodných židličkách. Pro výuku tělesné výchovy škola disponuje vlastním venkovním sportovním areálem a posilovnou, dále je tělesná výchova vyučována na základě smluvních vztahů v tělocvičně města. V rámci inspekční činnosti však byla shlédnuta část výuky tělesné výchovy, kde se projevila absence vlastní tělocvičny a kde se tak neefektivní výuka (1 žák šplh na laně, ostatní bez činnosti) odbývala na podestě mezi rameny schodiště obloženými žíněnkami. Dále přetrvává (i přes rekonstrukční práce a modernizaci některých částí budov v minulém období) špatný stav např. sociálního zázemí dílen nebo jednoho podlaží v domově mládeže, kde dosud rekonstrukce prostředí neproběhla, a prostory tak příliš nepřispívají k utváření příslušných kompetencí žáků. V ostatních prostorách je obvykle zřejmá průběžná údržba a péče.

S ohledem na velikost školy, snižující se počet žáků a přidělené finanční prostředky od zřizovatele a ze státního rozpočtu je zřejmá celková snaha o úsporné efektivní hospodaření. K úsporám finančních prostředků, které nejsou nadbytečné, přispívají v minulosti realizované stavební úpravy (zateplení budovy, výměna oken). Dílčí příjem finančních prostředků ke zlepšení hospodářského výsledku je i z doplňkové činnosti (mycí linka, ubytování) a z produktivní činnosti žáků.

Závěry

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. V rozsahu možných zjištění v rámci inspekční činnosti lze konstatovat, že byl zajištěn rovný přístup ke vzdělávání. Žáci mají možnost získat mimo výučního listu, resp. maturitního vysvědčení další certifikáty, které zlepšují možnost uplatnění absolventa na trhu práce. Personální zabezpečení i materiálně technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je realizována, k negativním zjištěním byla přijímána opatření k odstranění.

V hospitovaných hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů v nástavbovém oboru vzdělání prokázali žáci značné množství nedostatků ve svých vědomostech, dovednostech a kompetencích, čímž nenaplnili požadavky kladené v některých předmětech na absolventy vzdělávání s maturitní zkouškou. V obou oborech vzdělání měla též vliv na rozvoj gramotností žáků volba metod vyučujícími. Sledovaný průběh vedení teoretické výuky odborných předmětů v některých hodinách obvykle podporoval rozvoj požadovaných kompetencí žáků. Pozitivem bylo využívání didaktické techniky pro zefektivnění výuky. Byl však zaznamenán i případ neefektivního využití výukového času. Zvolené metody a formy práce při praktickém vyučování směřovaly k rozvoji potřebných žákovských kompetencí v souladu s profilem absolventa příslušného oboru vzdělání. Žáci pracovali často na produktivních činnostech za dohledu pedagoga při dodržování zásad bezpečné práce. Takto vedená výuka byla motivační a přispěla ke komplexnímu rozvoji kompetencí.

Ředitel školy se snaží vytvářet a podporovat pozitivní pracovní vztahy. Kladně je hodnocena spolupráce se sociálními a profesními partnery školy, která vhodně přispívá

k zabezpečení uskutečňovaného vzdělávání a napomáhá pedagogům sledovat nové vývojové trendy v jednotlivých oborech.

Mezi významná negativní zjištění, pro která je níže stanovena lhůta k přijetí opatření k odstranění, patří nesoulad ŠVP s RVP, a to zejména v rozpracování očekávaných výstupů a učiva, nedodržení předepsaných počtů vyučovacích hodin a neúplném zpracování některých povinných částí ŠVP, zjištěné neplnění školních vzdělávacích programů v oblasti hodinových dotací, nepřesné, neprůkazné nebo neúplné vedení některé povinné dokumentace (třídní knihy, deníky odborného výcviku, výroční zpráva, školní řád, vnitřní řády, písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, resp. školního metodika prevence) a překročení doby pro stanovení přestávky na jídlo a oddech v rámci rozvrhu výuky odborného výcviku 2. a 3. ročníků.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ve lhůtě do 31. 5. 2013 zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnou (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 8. 2. 2013
2. Rozhodnutí MŠMT o změnách v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 5255/2009-21, ze dne 1. 6. 2009 s účinností od 1. 9. 2009
3. Rozhodnutí MŠMT o změnách v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 42927/2012-62, ze dne 15. 10. 2012 s účinností od 15. 10. 2012
4. Platné školní vzdělávací programy
5. Personální dokumentace (doklady o odborné kvalifikaci, pracovní smlouvy) pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2012/2013 podílejí na vzdělávání žáků
6. Výroční zprávy školy za školní rok 2010/2011 a za školní rok 2011/2012
7. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2012/2013
8. Aktuálně platný rozvrh výuky odborného výcviku
9. Třídní knihy platné pro školní rok 2011/2012 a pro školní rok 2012/2013 (náhodný výběr)
10. Deníky odborného výcviku pro školní rok 2012/2013 (náhodný výběr)
11. Podklady pro vyplacení odměny za produktivní činnost (náhodný výběr)
12. Školní řád s platností od 1. 2. 2012
13. Domovní řád DM s platností od 1. 1. 2012
14. Výchovné poradenství (doklady bez bližšího určení)
15. Podklady školního metodika prevence (doklady bez bližšího určení)
16. Záписы z jednání pedagogické rady za školní rok 2011/2012 a ve školním roce 2012/2013

17. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, osnovy školení, záznamy o úrazech, knihy úrazů, protokol o prověrce bezpečnosti a ochrany zdraví apod.)

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 18. 2. 2013

(razítko)

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Datum a podpis ředitele potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Pardubicích dne 18. 2. 2013

(razítko)

Ing. Oldřich Semeneč, ředitel

Ing. Oldřich Semeneč v. r.

Připomínky ředitele

Připomínky nebyly podány.